

S. AKWINA JANISZ – CZERNA

**KOMPUTERYZACJA BIBLIOTEKI
KLASZTORU OO. KARMEELITÓW BOSYCH W CZERNEJ
W RAMACH WSPÓŁPRACY
Z FEDERACJĄ BIBLIOTEK KOŚCIELNYCH FIDES**

Na początku zostaną Państwo zapoznani ogólnie z historią Biblioteki, następnie z podjętym dziełem komputeryzacji i stanem obecnym prac związanych z automatyzacją ksiąźnicy klasztornej.

Pominięto cały kontekst rozważań dotyczących historii, funkcji i znaczenia bibliotek klasztornych jako jednego z typów bibliotek kościelnych na przeszerzeni dziejów cywilizacji chrześcijańskiej.

**Rys historyczny Biblioteki Klasztoru oo. Karmelitów Bosych
w Czernej**

Geneza Biblioteki jest ściśle związana z historią klasztoru. Dokumenty prawne Zakonu dawne i aktualne nakładają na przełożonego klasztoru obowiązek utworzenia ksiąźnicy klasztornej. Wymieniają także, z jakich dziedzin wiedzy powinny być ksiąźki. Bibliotece wyznaczono bowiem ważną rolę polegającą na dostarczaniu literatury służącej pomocą w formacji intelektualno–duchowej zakonników i umożliwiającej im realizowanie misji kapłańskiej i zakonnej¹.

Klasztor Karmelitów Bosych w Czernej koło Krzeszowic został ufundowany w 1629 r. przez Agnieszkę z Tęczyńskich Firlejową, wojewodzinę krakowską.

Fundacja decyzją władz zakonu była pomyślna jako erem – pustelniczey klasztor dla całej prowincji Karmelitów Bosych w Polsce. Życie pustelnicze rozpoczęli zakonnicy już w 1633 r. w trakcie budowy eremu. Uroczysta kon-

¹ Zob. *Constitutiones fratrum discalceatorum congregationis sancti Eliae de Monte Carmelo*, Romae 1876, s. 100, 176 oraz *Reguła, Konstytucje i przepisy wykonawcze Zakonu Braci Bosych Naisw. Maryi Panny z Góry Karmel*, Kraków 1997, s. 182, 277.

sekrecja Kościoła pod wezwaniem św. proroka Eliasza oraz ogłoszenie wieczystej klauzury papieskiej dla eremu miały miejsce w 1640 r.

Na skutek niesprzyjających okoliczności w 1805 r. władze zakonne podjęły decyzję o zniesieniu życia eremickiego w Czernej i udostępnieniu Kościoła dla wiernych. Wraz ze zmianą charakteru swojego funkcjonowania Klasztor stał się miejscem pielgrzymowania czciocieli Matki Bożej Szkaplerznej z Góry Karmel.

Konwent czerneński, jako jedyny z pośród licznych klasztorów Karmelitów Bosych w Polsce, nie został skasowany przez władze zaborcze w XVIII i XIX w.

Po likwidacji struktur polskiej prowincji Zakonu, jedyny istniejący wówczas dom zakonny w Czernej został w 1875 r. przyłączony do austriackiej prowincji Zakonu.

Na nowo od 1880 r. wspólnota czerneńska przejmując rolę dynamicznego ośrodka życia zakonnego Karmelitów Bosych w Polsce i staje się kolebką restytuowanej w 1911 r. prowincji zakonu, z erygowanym kanonicznym nowicjatem.

Zabytkowy Klasztor w Czernej na przestrzeni ponad 400-letniej historii był i jest ważnym ośrodkiem życia zakonnego i apostolskiego o oddziaływaniu ewangelizacyjnym i kulturowym. Czerneńskie sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej i obecnie także świętego Rafała Kalinowskiego (sybiraka i karmelity) jest miejscem kultu religijnego, odwiedzanym przez tysiące pielgrzymów.

Klasztor w Czernej zapisał się także na trwałe w dziedzictwo kultury narodowej Polski. Cenny architektoniczny zespół klasztorny jest obiektem zainteresowań historyków sztuki sakralnej. Wielu badaczy naukowych, także spoza Zakonu, korzysta od lat z zasobów Archiwum i Biblioteki klasztoru².

Historia księgozbioru Klasztoru czerneńskiego, jak wspomniano wcześniej, jest związana z powstaniem eremu. Już w 1634 r. zakonnicy z klasztoru w Wiśniczu ofiarowali eremitom dzieła ascetyczne Ludwika de Ponte.

Na podstawie katalogów Biblioteki i inwentarzy klasztornych z końca XVII w. i z początku XVIII w. ustalono, że ksiąźnica eremu posiadała księgozbiór liczący ponad 900 dzieł. Według katalogu siedemnastowiecznego wiadomo, że książki były usystematyzowane w 13 działach w porządku alfabetycznym.

Katalog z XVIII w. dokładnie informuje o ilości posiadanych książek według lat powstania poszczególnych dokumentów: było 5 dzieł z XV w., 54 z XVI w., 868 z XVII w. i 81 z XVIII w. oraz 12 rękopisów usystematyzowanych w 17 działach.

Według kryterium językowego największą liczbę stanowiły dzieła w języku łacińskim, obok nielicznych dzieł w języku polskim, włoskim i hiszpańskim.

² Zob. B. J. W a n a t, *Maryjne sanktuarium Karmelitów Bosych w Czernej (przewodnik)*, Warszawa 1981.

Proweniencja tych dzieł to głównie darowizny z klasztorów Karmelitów Bosych w Krakowie, a także fundatorki eremu Agnieszki Firlejowej z Tęczynskich oraz kasztelana sieradzkiego Michała Stanisława Tarnowskiego.

Późniejsze dzieje księżnicy czerneńskiego są związane z rozbiorami Polski i kasatą klasztorów karmelitańskich przez zaborców.

Ze skasowanych klasztorów m.in. w Lublinie i w Warszawie udało się przewieźć część księgozbiorów do Czernej.

Liczne dzieła przywieźli zakonnicy austriaccy, którzy przybyli tutaj w roku 1800. Pod koniec XIX w. zasoby Biblioteki wzbogaciły się również o darowizny o. Franciszka Dreschera OC z Warszawy, ks. Jan Tyrki z Oświęcimia oraz ks. Wincentego Smoczyńskiego z Tenczynka.

W XX w. zasoby Biblioteki powiększały się dzięki zainteresowaniu przeorów księżnicą zakonną. Obecnie Biblioteka liczy około 3270 starodruków oraz ok. 20 tysięcy dzieł wydanych od 1801 r.

Zbiory Biblioteki w Czernej przeszły znaczną ewolucję treściową. Księgozbiór dzieł wydanych do 1800 r. jest typowy dla bibliotek Zakonu Karmelitów Bosych i specyfiki konwentu eremickiego. Są to głównie prace z dziedziny teologii historycznej i systematycznej, z przewagą wydań Biblii, pism Ojców Kościoła i dzieł ascetycznych. Od XIX w. znaczną część zasobów Biblioteki stanowią książki i czasopisma z dziedziny teologii praktycznej. Od XIX w. gromadzi się także cenne dzieła z tzw. dyscyplin świeckich z filozofii, historii powszechnej i historii Polski, literatury pięknej oraz innych dziedzin nauki³.

Na przestrzeni dziejów Biblioteka pod względem lokalowym zmieniała swoje miejsce. Przez trzy stulecia mieściła się w północnym skrzydle klasztoru. W 1947 r. została przeniesiona na piętro w zachodniej części budynku. Obecne lokum w latach siedemdziesiątych zostało zaadoptowane dla księżnicy właśnie w tym skrzydle klasztoru. Wyznaczono mu funkcję magazynu, czytelnicy i wypożyczalni bibliotecznej. W tym pomieszczeniu, o powierzchni 17,8 m x 6 m zgromadzono wszystkie zbiory biblioteczne.

Druki zwarte i wydawnictwa ciągle zostały rozmieszczone na drewnianych regałach. Regały wykonano z modrzewiowego drzewa ze stylizowaną architektoniczną dekoracją kolumnienek antycznych i zabudowano nimi tylko ściany pomieszczenia. Natomiast środek lokalu zajęły w 1979 r. trzy rzędy regałów metalowych dla starych druków. W latach 1999-2000 zastąpiono regały metalowe drewnianymi, wykonanymi w tym samym stylu, co regały z lat poprzednich.

Stare druki w 1997 r., po odkurzeniu, zostały dla bezpieczeństwa przeniesione do wydzielonego pomieszczenia, ale zbyt małego, w południowym skrzydle klasztoru. W 1999 r. postarano się o większe pomieszczenie dla sta-

³ Zob. J. Długoś, *Biblioteka Klasztoru OO. Karmelitów Bosych w Czernej*, „Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne”, 11 (1965) s. 109-117.

rych druków na końcu zachodniego skrzydła budynku, gdzie znajdują się po dziś dzień. Natomiast problem pracowni bibliotekarskiej dla zatrudnionego bibliotekarza rozwiązano tymczasowo na początku 1997 r. przeznaczając na ten cel sąsiadującą z pomieszczeniem Biblioteki salę muzealną z cennymi eksponatami klasztorными. Do pracowni zakupiono odpowiedni sprzęt i pomoce niezbędne w pracy bibliotekarskiej począwszy od biurka, maszyny do pisania, komputera i drukarki, kart katalogowych i ksiąg inwentarzowych, ekslibrisów i pieczętek ze znakami własnościowymi Biblioteki, po naukową literaturę z dziedziny bibliotekarstwa oraz zbiór encyklopedyczno-słownikowo-bibliograficzny niezbędny przy opracowaniu dokumentów.

Stan lokalowy Biblioteki osiągnął status quo pomimo rosnących potrzeb przestrzennych.

Komputeryzacja biblioteki w ramach współpracy z Federacją Bibliotek Kościelnych FIDES

W styczniu 1997 r. podjęto decyzję o restrukturyzacji organizacyjnej Biblioteki. Za cel modernizacji dotychczasowego sposobu istnienia księżnicy przyjęto nadanie Bibliotece charakteru instytucji zorganizowanej i funkcjonującej w oparciu o zasady wypracowane i aktualizowane przez naukowe biblioteki kościelne w Polsce.

Dla systematycznego realizowania zamierzonych planów zwrócono się z prośbą o profesjonalną pomoc do ówczesnego przewodniczącego Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES, dyrektora Biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie ks. dr. Jana Bednarczyka. Prośba została życzliwie przyjęta.

Jednocześnie złożono podanie o przyjęcie Biblioteki w szeregi Federacji FIDES. Na zebraniu Zarządu 16 kwietnia 1997 r. w Warszawie księżnica czerneńska została oficjalnie przyjęta w poczet członków zrzeszonych w FIDES.

Zapoznano się wówczas z osiągnięciami i planami Federacji w dziedzinie działalności zmierzającej do skoordynowania działań nad komputeryzacją bibliotek kościelnych w Polsce.

Na tej podstawie w Czernej przygotowano konkretny plan restrukturyzacji Biblioteki. Korzystając z doświadczeń FIDES-u postanowiono zautomatyzować poszczególne procesy biblioteczno-informacyjne: gromadzenie, opracowanie formalne i rzeczowe dokumentów, udostępnianie i wyszukiwanie informacji, a także wydruki kart katalogowych i ksiąg inwentarzowych.

Dla powyższych zadań został zakupiony jak dotychczas tylko jeden komputer Pentium, 240 MB RAM, oraz drukarka Hewlett Packard LaserJet 5L.

Będąc już członkami FIDES-u nawiązaliśmy kontakty z Biblioteką Narodową w Warszawie w sprawie zakupu przez nas programu bibliotecznego MAK (Małych Automatycznych Katalogów) oraz baz na nośnikach elektro-

nicznych. Od maja 1997 r. jesteśmy licencjonowanymi użytkownikami MAK oraz baz danych Biblioteki Narodowej na płytach CD i na dyskietkach.

Federacja FIDES w latach 1997-1998 umożliwiła także pracownikowi Biblioteki praktyczne przygotowanie do prac związanych z automatyzacją księżnicy w ramach indywidualnego „Kursu obsługi i administracji pakietu MAK oraz opracowania formalnego i rzeczowego dokumentów w formacie MARC-BN”. Zajęcia kursowe przeprowadzili pracownicy Biblioteki PAT, którzy po dziś dzień, dzięki uprzejmości dyrektora ks. Jana Bednarczyka, służą konsultacjami i fachową pomocą w ramach współpracy bibliotek zrzeszonych w Federacji.

Prace przygotowawcze w ramach automatyzacji Biblioteki

Dokumenty Biblioteki: stare druki oraz druki zwarte wydane od 1801 r. i wydawnictwa ciągłe były wówczas, jak już wspomniano, zgromadzone w jednym lokalu. Podjęto decyzję o zabezpieczeniu starych druków w oddzielnym pomieszczeniu i postanowiono odłożyć sprawy związane z opracowaniem tego zbioru na czas nieokreślony.

Systematycznymi pracami bibliotecznymi objęto książki wydane od 1801 r.

Dla tych dokumentów zdecydowano się przyjąć system rzeczowego przechowywania i rozmieszczenia zbiorów w działach wg dziedzin wiedzy.

Kierując się względami lokalowymi i potrzebami czytelników przyjęto następujący klucz porządkowo-systematyzacyjny dokumentów:

1. Na pierwszym etapie prac dokonano chronologicznego uporządkowania zbiorów bibliecznych w układzie: zbiór dokumentów wydanych w XIX wieku (od 1801 r. do 1900 r. włącznie) oraz zbiór dokumentów wydanych od 1901 roku.

Ustawienie chronologiczne dokumentów zostało przyjęte jako układ pomocniczy w stosunku do zastosowanego zasadniczego układu systematycznego (rzeczowego) zbiorów.

2. Dokumenty wydane w XIX w. rozmieszczono na regałach ustawionych wzdłuż ścian lokalu, następnie usystematyzowano je rzeczowo w działach, a w ramach działów dokumenty ułożono alfabetycznie wg autorów lub tytułów w przypadku prac zbiorowych i anonimowych. Ustawienie alfabetyczne jest tymczasowe do chwili skatalogowania dokumentów i nadania im sygnatur literowo-liczbowych

3. Dokumenty wydane od XX w. zostały uporządkowane i usystematyzowane jak dokumenty wydane w wieku XIX. Z tą zasadniczą różnicą, że działły zostały podzielone na kolejne poddziały wyszczególnionych dyscyplin wiedzy (w układzie hierarchicznym).

W rozmieszczeniu systematycznym zbiorów posługiwaliśmy się opracowanymi do tego celu własnymi schematami klasyfikacji rzeczowej ogólnym „Schematem rozmieszczenia zbiorów Biblioteki” w Czernej, „Schematem

układu rzeczowego zbiorów Biblioteki wydanych w XIX w. usystematyzowanych w działach według dziedzin wiedzy” i „Schematem układu rzeczowego zbiorów Biblioteki wydanych od 1901 r. usystematyzowanych w działach według dziedzin wiedzy”. Schematy te powstały w oparciu m.in. o „Wykaz działów katalogu rzeczowego Biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie” oraz w oparciu o ogólny plan rozmieszczenia zbiorów w Czytelnicy Głównej Biblioteki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie przy ul. Chopina.

W klasyfikacji rzeczowej w trakcie prac nad systematycznym rozmieszczeniem poszczególnych dokumentów w działach opierano się nie tylko na własnych schematach klasyfikacyjnych.

Korzystano także z komputerowych katalogów rzeczowych baz danych na płytach CD FIDES-u oraz na płytach CD „Przewodnika Bibliograficznego BN”. Posługiwano się również „Przeglądem Piśmiennictwa Teologicznego” wydawanym przez Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego i retrospektywnymi bibliografiami z różnych dyscyplin naukowych.

Po zakończeniu prac związanych z rozmieszczeniem zbiorów w układzie chronologicznym i w układzie rzeczowym, całe regały oraz poszczególne półki zostały opatrzone informacjami o działach i poddziałach w postaci napisów w nakładkach z pleksi. Są one bardzo komunikatywne dla czytelników. Korzystającym z Biblioteki udostępniono przewodniki–schematy pozwalające na zapoznanie się z układem dokumentów.

Podczas rozmieszczania zbiorów wyeliminowano druki zbędne, które są przechowywane oddzielnie. Zlikwidowano także sposób ustawiania dokumentów w podwójnych i w potrójnych rzędach na półkach, oraz wyselekcjonowano z druków zwartych wydawnictwa ciągłe. Utworzony został też specjalny zbiór KARMEŁ, w którym znajdują się wszystkie druki zwarte traktujące o tematyce karmelitańskiej usystematyzowane w poddziałach tematycznych.

Wydawnictwa ciągłe, jako odrębną całość w zbiorach bibliotecznych, umieszczono na wydzielonych regałach. Oddzielono wydawnictwa ciągłe wydane w XIX w., od wydawnictw ciągłych wydanych od 1901 r. Wyodrębniono także czasopisma karmelitańskie. Wszystkie wydawnictwa ciągłe uporządkowano alfabetycznie wg tytułów, a w obrębie tytułów uszeregowano woluminy chronologicznie.

Wyżej omówione etapy prac w Bibliotece wymagały czasu kilkunastu miesięcy.

Nie ulega wątpliwości, że możliwość korzystania z informacji bibliograficznych zawartych w bazach danych na nośnikach elektronicznych wpływała efektywnie na ten mozolny proces rozmieszczania chronologicznego i rzeczowego dokumentów. Dołączone do referatu schematy rozmieszczenia zbiorów Biblioteki w Czernej ilustrują rezultat wyżej opisanych prac. Schematy są tak skonstruowane, że pozwalają na dokonywanie zmian w klasyfikacji rzeczowej i w rozmieszczeniu zbiorów.

W tym samym czasie komputer był stosowany w codziennej praktyce do prowadzenia korespondencji bibliotecznej, do tworzenia bazy z informacjami niezbędnymi w procesie gromadzenia zbiorów zwłaszcza wydawnictw serijnych oraz do obsługi czytelników poprzez wyszukiwanie i wydruk bibliografii z komputerowych katalogów Bibliotek Kościelnych w Polsce oraz z baz Biblioteki Narodowej w Warszawie.

Etap tworzenia automatycznych baz katalogowych zbiorów Biblioteki czerneńskiej

W 1998 r. podjęto systematyczne prace nad komputerowym opracowaniem zbiorów ksiąźnicy. Sukcesywnie tworzy się komputerowa baza danych Biblioteki Klasztoru Karmelitów Bosych w Czernej, a tym samym powstają komputerowe katalogi, w oparciu o które zaistniały też katalogi kartkowe. Katalogowanie komputerowe to zasadniczy etap automatyzacji Książnicy.

Tworzenie własnej bazy danych odbywa się, jak już wspomniano, w programie MAK.

Udział w kursach organizowanych przez FIDES w ośrodkach krakowskich i warszawskich oraz indywidualne konsultacje z pracownikami bibliotek należących do Federacji pozwoliły na optymalne zastosowanie MAK-a do potrzeb czerneńskiej Biblioteki.

W pierwszej kolejności automatycznym katalogowaniem objęto dokumenty wydane od 1901 r. Kataloguje się poszczególne dokumenty zgromadzone w konkretnym dziale począwszy od działu „A”, w którym uporządkowane są encyklopedie ogólne i powszechne.

Opis dokumentu tworzony jest w formacie MARC-BN na poziomie 2 stopnia szczegółowości. Dokonuje się opracowania formalnego i rzeczowego każdego dokumentu. Przy wyborze haseł, zwłaszcza formalnych, stosuje się hasła ujednolicone (wzorcowe). Dane do haseł pobierane są z podpiętych baz na płytach CD BN lub fachowej literatury.

Podstawą klasyfikacji rzeczowej katalogowanego dokumentu są własne schematy klasyfikacyjne, o których wspomniano wcześniej. Nazwa działu, do którego dokument został zakwalifikowany jest wpisywana w pole „Hasło Przedmiotowe”.

Takie rozwiązanie pozwala na szybkie wyszukanie wszystkich dokumentów z określonego działu, co z kolei odpowiada faktycznemu stanowi w magazynie. Jest to bardzo istotne przy wolnym dostępie do półek.

Jeżeli dany dokument posiada hasło przedmiotowe ustalone przez Bibliotekę Narodową jest ono pobierane z baz danych „Przewodnika Bibliograficznego BN” jako drugie w kolejność pole „Hasło przedmiotowe”.

Charakterystyka rzeczowa dokumentu polega także na wpisaniu słów kluczowych właściwych dla danej dziedziny wiedzy, którą reprezentuje treść dokumentu.

Do teŝe charakterystyki naleŝy takŝe nadanie symboli wÅsnej klasyfikacji np.: KÅ „**TEOLOGIA DUCHOWOÅCI**” (DZIAÅ OGÅLNY) : ÅÅownik, bibliografie [...].

DÅ czytelnika ten sam symbol klasyfikacyjny jest drogowskazem w katalogach automatycznych i kartkowych (alfabetycznym i systematycznym), w przewodniku–schemacie po zbiorach Biblioteki oraz w opisach regaÅów i pÅÅek w magazynie–czytelnia, a takŝe na ekslibrisie ksiÅŝki.

Przy komputerowym katalogowaniu dokumentÅw fragmenty opisu, zwiÅszcza formalnego, sÅ przejmowane z baz danych Biblioteki Narodowej i bibliotek zrzeszonych w FIDES-ie, o ile oczywiÅcie istniejÅ juŝ takowe opisy.

NajwiÅcej czasu pochÅania charakterystyka rzeczowa dokumentu. Brak nadal podstawowej naukowej pomocy w postaci gotowego ÅÅownika haseÅ przedmiotowych i tezaursu ÅÅów kluczowych z zakresu nauk teologicznych, ktÅry byÅby przyjÅty przez wszystkie Biblioteki zrzeszone w FIDES-ie.

Stan obecny bazy danych Biblioteki wynosi okoÅo 9 tysiÅcy rekordÅw opracowanych formalnie i rzeczowo, zaopatrzonych w numer inwentarza oraz w symbol klasyfikacyjny w postaci sygnatury literowo–cyfrowej W bazie znajdujÅ siÅ dokumenty z teologii historycznej, systematycznej i prawie w caÅÅci z teologii praktycznej. Zakupione dzieÅa sÅ opracowywane na bieżÅco i udostÅpniane.

Wprowadzanie (katalogowanie) kolejnych partii zbiorÅw biblioteki powinno przebiegaÅ szybciej i sprawniej poprzez korzystanie z juŝ istniejÅcych rekordÅw w bazie, a przede wszystkim przez udostÅpnienie Bibliotece bogactwa informacji elektronicznej poprzez Internet.

Komputerowa baza danych Biblioteki, choÅ skromna, sÅuŝy do wyszukiwania i udostÅpniania dokumentÅw, do systematycznych wydrukÅw kart katalogowych i tworzonych na zamÅwienie czytelnikÅw bibliografii. Chwilowo zaniechano wydruku ksiÅg inwentarzowych (sÅ osoby, ktÅre prowadzÅ tradycyjnÅ, pisanÅ rÅcznie, ksiÅgÅ inwentarzowÅ). WÅsna komputerowa baza danych sÅuŝy takŝe do przygotowania zestawieÅ odnoÅnie potrzeb w dziedzinie gromadzenia.

DziÅki zastosowaniu programÅw pakietu MAK w omawianej Bibliotece jest moŝliwe szybkie dotarcie do informacji o zasobach wÅsnej KsiÅŝnicy oraz innych Bibliotek. Raz przygotowane informacje sÅ dÅ potrzeb Biblioteki: pracownikÅw oraz czytelnikÅw wielokrotnie i wieloaspektowo przetwarzane i wykorzystywane.

Posumowanie automatyzacji omawianej Biblioteki przy wÅspÅlpracy z FIDES-em

KomputeryzacjÅ zostaly objÅte podstawowe procesy biblioteczne tj. gromadzenie zbiorÅw ich ewidencja i opracowanie, budowa katalogÅw oraz zarÅdzanie bibliotekÅ. Komputer stanowi takŝe narzÅdzie zautomatyzowanego

systemu informacyjno-wyszukiwawczego w komercyjnych bazach danych na dyskach kompaktowych i w podczepionych bazach danych Bibliotek FIDES.

Automatyzacja w Bibliotece czarzeńskiej ma jednak ograniczony zasięg z powodu braku dostępu do Internetu i do sieci wewnątrzklasztornej. Z tego powodu nie ma możliwości dostępu do baz danych w systemie online oraz do informacji elektronicznej (w tak bogatej ofercie w postaci fachowej literatury, katalogów, list dyskusyjnych, baz danych z różnych dyscyplin naukowych).

Brak komputera wyłącznie do dyspozycji czytelników powoduje, że do tej pory nie został wykorzystany ważny program pakietu MAK jakim jest moduł „Wypożyczalnia”. Palącym problemem są również braki personalne. Przynajmniej na jakiś czas, tj. do momentu opracowania całego zbioru książki, powinien być zatrudniony zespół bibliotekarzy.

Komputeryzacja Biblioteki Klasztoru Karmelitów Bosych w Czernej przy współpracy z Federacją FIDES pozwala nie tylko na automatyzację organizacji i funkcjonowania Biblioteki, ale także stwarza perspektywę na coraz bardziej aktywne włączanie się księżnicy klasztornej w dzieło ewangelizacji i animowania nauki i kultury chrześcijańskiej we współczesnym świecie.